Centraal Bureau
voor de Statistiek

Rapport

Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Grensoverschrijdend gedrag 2026

Onderzoeksdocumentatie en kwaliteitsanalyse

Auteurs:
Elianne Derksen
Birgit van Gils
Björn Janssen

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
1.1 Doel van dit document 3

2. Doel en achtergrond van het onderzoek 4

3. Dataverzameling (waarnemen) 5
3.1 Steekproefkader en doelpopulatie 5
3.2 Benaderingsstrategie 6
3.3 Vragenlijstontwikkeling 8
3.4 Veldwerk 11

4. Verwerken (dataprocessing) 14
4.1 Inleiding 14
4.2 Invoerdata 14
4.3 Verrijken 15
4.4 Afleiden 15
4.5 Dichotomiseren 15

5. Responsanalyse 16
5.1 Steekproef- en responsverantwoording 16
5.2 Selectiviteit van de respons 16

6. Andere kwaliteitsindicatoren 21
6.1 Geen antwoord op vragen 21
6.2 Verschillen in veldwerk 21

7. Weging 23
7.1 Weegmodel 23
7.2 Gewichten 23

8. Plausibiliteitsanalyse 25
8.1 Verdeling kernindicatoren 25
8.2 Vergelijking met eerdere edities 26

9. Conclusie kwaliteitsanalyse 28
9.1 Respons en selectiviteit 28
9.2 Plausibiliteit 28

10. Opgeleverde producten 29
10.1 Microbestanden 29
10.2 Statistische beveiliging 29

1. Inleiding

1.1 Doel van dit document

In dit document wordt verslag gedaan van de Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Grensoverschrijdend gedrag (PHGSG) 2026. De voorbereiding, dataverzameling en verwerking van de gegevens worden beschreven. Daarnaast dient dit document als naslagwerk voor onderzoekers die meer inzicht wensen in de achtergronden van het onderzoek en in het tot stand komen van de analysebestanden. In hoofdstuk 2 wordt het doel, achtergrond en geschiedenis gemeld. Daarna wordt in hoofdstuk 3 uitgebreid ingegaan op de dataverzameling. Hoofdstuk 4 gaat over de uitzonderingen in de verwerkingsstraat die voor dit onderzoek zijn toegepast. In de bijlage staat de standaard verwerkingsstraat gemeld.

Tevens wordt in deze notitie op enkele kwaliteitsaspecten van het onderzoek ingegaan. In hoofdstuk 5 komt allereerst de (non-)responsanalyse aan de orde. Daarbij wordt nagegaan in hoeverre er sprake is van selectiviteit in de respons naar achtergrondkenmerken. In hoofdstuk 6 wordt naar de andere kwaliteitscriteria gekeken. In hoofdstuk 7 is meer informatie te vinden over de toegepaste weging die moet corrigeren voor de selectiviteit van de respons. Daarna wordt in hoofdstuk 8 naar de plausibiliteit gekeken, o.a. door de gegevens met andere bronnen te vergelijken. Tot slot is in hoofdstuk 9 een conclusie van de kwaliteitsanalyse te vinden.

2. Doel en achtergrond van het onderzoek

De Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Grensoverschrijdend gedrag betreft een tweejaarlijkse monitor naar de jaarprevalentie van slachtofferschap van huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag onder de Nederlandse bevolking van 16 jaar of ouder.

De onderzoeksvragen van dit project zijn:

- Hoeveel mensen worden slachtoffer van huiselijk geweld?
- Hoeveel mensen worden slachtoffer van seksueel grensoverschrijdend gedrag?
- Wat is de overlap tussen slachtofferschap van huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag?
- Verandert het aandeel slachtoffers van huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag door de jaren?
- Zijn er verschillen in het slachtofferschap van huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen bevolkingsgroepen?
- Wie zijn de plegers van huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag?
- Wat is de impact van huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag voor slachtoffers?
- Praten slachtoffers van huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag met anderen over hun ervaringen?
- Hoeveel mensen zijn slachtoffer van huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag in de kinderjaren?
- Hoeveel mensen geven aan zelf pleger te zijn van huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag?
- Hoeveel mensen vermoeden, horen of zien huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag bij anderen in hun omgeving?

Om deze vragen te kunnen beantwoorden heeft het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) op verzoek van het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) het CBS gevraagd om tweejaarlijks een vragenlijst af te nemen onder een representatieve steekproef uit de Nederlandse bevolking van 16 jaar of ouder. Het onderzoek heeft voor het eerst gelopen in 2020. In 2022 en 2024 heeft een vervolgmeting plaatsgevonden. Deze onderzoeksdocumentatie beschrijft de vierde meting van de monitor in 2026.

3. Dataverzameling (waarnemen)

3.1 Steekproefkader en doelpopulatie

De doelpopulatie bestond uit alle in Nederland woonachtige personen van 16 jaar of ouder bij start van het veldwerk, die geregistreerd zijn als ingezetene in de Basisregistratie Personen (BRP) en die deel uitmaken van particuliere huishoudens. De institutionele bevolking, dat zijn personen in inrichtingen, instellingen of tehuizen (IIT), zijn voor dit onderzoek niet benaderd. Er is een personensteekproef getrokken uit één van de steekproefkaders die het CBS gebruikt voor steekproeven met de persoon als trekkingseenheid.

Steekproeftechniek
Voor dit onderzoek is een naar gemeente gestratificeerde steekproef getrokken. In iedere gemeente is met eenzelfde steekproeffractie een enkelvoudig aselecte steekproef getrokken. Op deze manier is ervoor gezorgd dat alle personen in de populatie dezelfde kans hebben om te worden geselecteerd.

Steekproefbewerking
Na de steekproeftrekking zijn de steekproeven bewerkt. De steekproefbewerking begon met het opvragen van de meest recente NAW-gegevens van steekproefpersonen bij de BRP. Vervolgens zijn bepaalde personen uit de getrokken steekproef verwijderd tijdens een proces dat screening wordt genoemd. Personen die tijdens de screening uit de steekproef zijn verwijderd, waren personen van wie het adres in dezelfde maand al in een andere CBS-steekproef voorkwam, personen van wie het adres tot de adressen van de institutionele bevolking behoorde en personen van wie geen bruikbaar adres bij de BRP is verkregen. Als meerdere personen op hetzelfde adres getrokken werden, bleef na screening maximaal één persoon per adres over.

Om na de screening voldoende personen in de steekproef over te houden, is de getrokken steekproef (110.000) groter geweest dan de uit te zetten steekproef (100.000). De personen die overbleven na de screening werden gesorteerd op postcode, huisnummer, huisletter, toevoeging en aanduiding en vervolgens systematisch uitgedund tot de gewenste 100.000.

In tabel 1 wordt een samenvatting gegeven van het steekproefproces voor de totale steekproef.

Tabel 1. Verantwoording steekproefbewerking totale steekproef

	Aantal
Getrokken	110.000
Niet beschikbaar voor uitzet, waarvan:	3.787
- in eerdere CBS steekproef	1.160
- institutionele bevolking	31
- met onbekende straatnaam/NAW-gegevens	2.596
Beschikbaar voor uitzet	106.213
Uitdunning	6.213
Uitgezet	100.000

3.2 Benaderingsstrategie

Bij het ontwerp van het onderzoeksdesign voor jaargang 2026 is voorafgaand aan het onderzoek uitgegaan van de volgende randvoorwaarden:

1. Het onderzoek wordt uitgevoerd via internetwaarneming (CAWI). Steekproefpersonen ontvangen een aanschrijfbrief en een maatwerkfolder met het verzoek om de vragenlijst via internet in te vullen. In de brief zijn een gebruikersnaam en wachtwoord opgenomen. Daarnaast wordt in de brief ingegaan op het doel van het onderzoek. In de maatwerkfolder wordt ingegaan op de manier waarop het CBS gegevens veiligstelt en beveiligt. Drie weken na de verzending van de aanschrijfbrief wordt een rappelbrief verstuurd naar degenen die op dat moment nog niet gerespondeerd en die niet via het CBS-Contact Center hebben aangegeven niet te willen of kunnen deelnemen aan het onderzoek. Weer drie weken later gebeurt hetzelfde. De aanschrijfbrieven en rappelbrieven worden verstuurd volgens het bezorgmodel *Vast* van PostNL. Volgens dit model zijn er twee bezorgdata bij verzending van de brieven op dinsdag. De helft van de brieven komt op donderdag en de andere helft op vrijdag aan.
2. Het veldwerk wordt uitgevoerd in maart en april 2026.
3. Vanwege de onderwerpen die worden uitgevraagd, worden geen incentives toegepast.
4. De doelpopulatie bestaat uit alle in Nederland woonachtige personen van 16 jaar of ouder, die als ingezetene zijn geregistreerd in de Basisregistratie Personen (BRP) en die deel uitmaken van particuliere huishoudens. De institutionele bevolking, dat zijn personen in inrichtingen, instellingen of tehuizen (IIT) worden voor dit onderzoek niet benaderd.
5. Er wordt een personensteekproef getrokken.
6. De steekproef wordt in twee gelijke porties uitgezet.
7. De responsverwachting wordt gebaseerd op de responsrealisatie voor 2024, te weten 25,6%.
8. Met het WODC is afgesproken om een steekproefomvang van 100.000 personen te hanteren. Daarmee worden naar verwachting 25.600 responsen gerealiseerd. Er is sprake van een inspanningsverplichting. Het WODC wenst dat minimaal 23.000 responsen worden gerealiseerd.
9. Er wordt een weging uitgevoerd. Het weegmodel dat hiervoor wordt gebruikt komt nagenoeg overeen met het model in 2020, 2022 en 2024.
10. De vragenlijst die ontwikkeld is voor de editie in 2024 wordt als uitgangspunt genomen. Beperkte aanpassingen in de vragenlijst zijn mogelijk, waaronder vraagformuleringen aanpassen aan de hand van inzichten van de vorige vragenlijst en enkele eenvoudige vragen toevoegen (max 10 stuks), zonder aanpassingen in routing.
11. Het CBS stelt communicatieproducten (aanschrijfbrief, rappelbrieven, folder en een webpagina op de CBS-website) samen waarin staat dat het CBS en het WODC samenwerkingspartners zijn in het onderzoek. De producten bestaan veelal uit standaard inhoud gebaseerd op CBS-beleid, experimenten en expertise. Daarnaast bevatten de producten onderzoeksspecifieke teksten. De onderzoeksspecifieke teksten behoeven de uitdrukkelijke goedkeuring van de beide partijen.
12. Vanwege de onafhankelijke identiteit van het CBS, worden communicatieproducten enkel ondertekend door de Hoofddirecteur Dataservices, Research en Innovatie van het CBS en wordt enkel het logo van het CBS opgenomen.
13. Bij het ontwikkelen en programmeren van de vragenlijsten wordt gebruik gemaakt van de CBS-huisstijl waarin onder andere de kleurstelling, lettertypes en de gebruikte navigatieknoppen zijn vastgelegd. Het introductiescherm met de introductieteksten en het

eindscherm met de verzendfunctie behoren tot de standaardonderdelen van de vragenlijst evenals de non-responsopties (bij de telefonische en aan-huis waarneming). Een ingevulde vragenlijst wordt pas door het CBS gekwalificeerd als respons als de vragenlijst volledig is ingevuld en door middel van de verzendknop aan het CBS is verzonden. Onvolledig ingevulde of niet verzonden vragenlijsten worden niet als respons geteld en niet ter beschikking gesteld.

14. Medewerkers van het CBS-Contact Center zijn geïnstrueerd, zodat zij vragen van respondenten kunnen beantwoorden en hen op weg kunnen helpen waar nodig. Daarnaast komt op de CBS-website informatie over dit onderzoek voor respondenten.
15. De respons zal worden verrijkt met de volgende variabelen, vergelijkbaar met de verrijkingen die in 2024 ook zijn gedaan:
    - Geslacht van de onderzoekspersoon;
    - Leeftijd van de onderzoekspersoon;
    - Burgerlijke staat;
    - Herkomst (3-deling);
    - Samenstelling huishouden;
    - Postcode (4 cijfers)
    - Provincie;
    - Landsdeel;
    - Stedelijkheid;
    - Sociaaleconomische categorie van de persoon (incl. arbeidsdeelname);
    - Gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen (in kwintielen).
16. CBS stelt een microdatabestand beschikbaar via Remote Access en een geanonimiseerd microbestand voor WODC via een beveiligd uploadkanaal.
17. WODC stelt een beveiligd bestand samen voor beschikbaarstelling via DANS.
18. De bewaartermijn van ruwe data is vastgesteld op 10 jaar voor wetenschappelijk en statistisch onderzoek.
19. WODC richt een begeleidingscommissie op om de kwaliteit van het onderzoeksproject te waarborgen. CBS woont de vergaderingen bij en verzorgt notulen en secretariaat.

De steekproef werd in twee porties uitgezet. De uitzending van de brieven gebeurde conform tabel 2. Deze tabel bevat per portie de datums waarop de aanschrijf- en rappelbrieven werden verstuurd. De aanschrijf- en rappelbrieven werden, voor zover mogelijk, op dinsdagen verstuurd zodat steekproefpersonen deze voor of in het weekend zouden ontvangen. Voor de aanschrijfbrieven is gekozen voor verzending op maandag vanwege de planning van de drukkerij. Alle datums liggen in 2026.

Tabel 2. Gegevens over de CAWI-porties

	Verzend		**Uurs**	**Sluiten**	**Aantal**
Portie	**dag**	**datum**	**post**	**CAWI**	
p1 aanschrijf	ma	2 mrt	Vast		49.965
p1 rappel 1	di	24 mrt	Vast		45.762
p1 rappel 2	di	14 apr	Vast	26 apr	40.937
p2 aanschrijf	ma	9 mrt	Vast		49.975
p2 rappel 1	di	31 mrt	Vast		45.577
p2 rappel 2	di	21 apr	Vast	3 mei	41.058

Het enquêteadministratiesysteem verwijderde enkele personen uit de steekproefporties omdat na de steekproefbewerking de adresgegevens als niet correct werden aangemerkt. Daarnaast bleek bij de controle van de gedrukte aanschrijfbrieven dat er 15-jarigen in de steekproef zaten. De briefteksten waren hier niet op ingericht hetgeen leidde tot incorrecte brieven. Er was geen tijd meer om de steekproef opnieuw te trekken en aan te vullen tot 50.000.

In totaal zijn 99.940 aanschrijfbrieven, 91.339 eerste rappelbrieven en 81.995 tweede rappelbrieven verstuurd.

3.3 Vragenlijstontwikkeling

Er werd een elektronische vragenlijst gebruikt voor de internetwaarneming. Het originele vragenlijstontwerp is door middel van een review en vragenlijstschema's[1] door de ontwikkelaar afgestemd met het WODC. De vragenlijst is in Blaise geprogrammeerd, de door het CBS ontwikkelde software voor elektronische vragenlijsten.

De inhoud van de vragenlijst is in onderling overleg tussen het CBS en het WODC vastgesteld.

Vragenlijstduur
De gemiddelde duur voor het volledig invullen van de internetvragenlijst werd geschat op 13,5 minuten. Uiteindelijk is dit 12,4 minuten geworden. Alleen volledig ingevulde vragenlijsten zijn meegenomen in de tijdsduurberekening (dus exclusief afbrekers).

De vragenlijst duurt het langst duurt voor respondenten die aangeven dat ze slachtoffer zijn geweest en het minst lang voor respondenten die aangeven geen slachtoffer te zijn geweest.

Inhoud vragenlijst
De vragenlijst gaat over persoonlijke veiligheid en meer in het bijzonder over ervaringen van huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag (zowel binnen als buiten de huiselijke kring)

De vragenlijst bestaat uit de volgende inhoudelijke blokken (en vragen c.q. gebeurtenissen):

Blok	*Voorbeelden van vragen c.q. gebeurtenissen*
Achtergrondgegevens	- Relatie - Kinderen - Gender - Seksuele oriëntatie
Onderwijs	- Huidige opleiding - Hoogst behaalde opleiding
Beperking	- Beperking - Belemmering in dagelijks leven
Meningsverschillen en verbale agressie	- Iemand beledigde u en/of vloekte tegen u - Iemand heeft met opzet spullen van u kapot gemaakt - Iemand kleineerde of vernederde u

[1] Schematische weergave van een vragenlijst waarbij de volgorde van vragen, routingvoorwaarden, tekstimputaties en afleidingen worden weergegeven, onderverdeeld in vragenblokken.

Blok	*Voorbeelden van vragen c.q. gebeurtenissen*
Lichamelijke agressie	- Iemand dreigde een mes of ander wapen tegen u te gebruiken - Iemand heeft u geschopt - Iemand heeft geprobeerd om u te verstikken of te wurgen
Coercive control	- Iemand hield u de hele tijd weg bij uw familie en/of vrienden - Iemand bepaalde voor u waaraan u uw geld mocht uitgeven - Iemand controleerde regelmatig of de hele tijd uw post, telefoontjes, berichten, e-mails, of sociale media
Stalking door een ex-partner	- Een ex-partner belde u regelmatig, terwijl u dit niet wilde (inclusief opgehangen, voicemail en berichten) - Een ex-partner bespioneerde u bijvoorbeeld met een verborgen camera, opname apparatuur of andere technologie - Een ex-partner is uw auto of huis binnen gegaan zonder uw toestemming, of heeft dit geprobeerd
Offline seksuele intimidatie	- Iemand maakte online seksueel kwetsende opmerkingen of grapjes - Iemand bleef online aandringen op seks met hem/haar, terwijl u dat niet wilde - Iemand maakte online een naaktfoto of seksfilmpje van u, terwijl u dat niet wilde
Online seksuele intimidatie	- Iemand bleef aandringen op een date, terwijl u dat niet wilde - Iemand staarde naar u op een seksuele manier, terwijl u dat niet wilde - Iemand maakte een naaktfoto of seksfilmpje van u, terwijl u dat niet wilde
Fysiek seksueel geweld	- Iemand zoende u, terwijl u dat niet wilde - Orale seks (seks met de mond), terwijl u dat niet wilde
Zelf dader	- Zelf pleger geweest van huiselijk geweld en/of seksueel grensoverschrijdend gedrag in huiselijke kring
Vermoedens of getuige van huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag	- Huiselijk geweld bij iemand anders in de omgeving vermoed, gehoord of gezien - Seksueel grensoverschrijdend gedrag bij iemand anders in de omgeving vermoed, gehoord of gezien

In de vragenlijst wordt aan respondenten gevraagd of ze in de afgelopen vijf jaar slachtoffer zijn geweest van 1 of meer van bovenstaande gebeurtenissen (zie voorbeelden in de rechterkolom van de tabel). En zo ja, hoe vaak dit in de afgelopen twaalf maanden is voorgekomen en wie in dat geval/die gevallen de pleger was. Deze vragen worden per gebeurtenis gesteld. Eventuele gevolgen van het slachtofferschap en het praten met anderen (inclusief de politie en Veilig Thuis) over het slachtofferschap zijn ook onderwerpen die aan bod komen in de vragenlijst. Deze vragen worden aan het einde van elk blok over alle gebeurtenissen in dat blok tezamen gesteld.

Vervolgens wordt er gevraagd of iemand voor het 12e levensjaar één of meer van de gebeurtenissen heeft meegemaakt (met uitzondering van het blok Stalking door een ex-partner). Indien de respondent geen van de gebeurtenissen heeft meegemaakt in de jeugd en in de afgelopen vijf jaar, wordt er gevraagd naar de tussenliggende periode.

In het blok 'Achtergrondgegevens' wordt vastgesteld of de respondent ooit een relatie heeft gehad. Indien de respondent aangeeft nooit een relatie te hebben gehad, wordt het blok over stalking door een ex-partner overgeslagen. De vragenlijst eindigt met de vraag of de respondent zelf weleens huiselijk geweld of seksueel grensoverschrijdend gedrag heeft gepleegd, of dit weleens vermoed, gehoord of gezien heeft bij iemand anders in de omgeving.

In verband met de gevoeligheid van de vragenlijst, is er besloten om geen incentive te verloten.

Op de ontvangstbevestigingspagina (dit is nadat de respondent de vragenlijst heeft verzonden) zijn de contactgegevens van een aantal hulpinstanties (Veilig Thuis, Centrum Seksueel Geweld, Slachtofferhulp Nederland) opgenomen.

Er zijn voor de vragenlijst van PHGSG 2026 enkele wijzigingen geweest ten opzichte van 2024.
- Conform beleid van het CBS is de wervingsvraag verwijderd.
- Aan het begin van de vragenlijst zijn enkele achtergrondvragen toegevoegd over beperkingen.
- Aan het blok Coercive control zijn vier nieuwe items toegevoegd die betrekking hebben op financiële controle en uitbuiting.
- Aan ieder blok over slachtofferschap is een vraag toegevoegd over de ervaren gevolgen.
- Bij de blokken over seksuele intimidatie en geweld is de vraag over het geslacht van de plegers uitgebreid met de optie 'overig'.
- Tot slot zijn de hulpinstanties die getoond worden aan het eind van de vragenlijst geactualiseerd.

Testprocedure

Respondenten krijgen niet alle vragen uit het onderzoek voorgelegd, omdat de vragenlijst zo gebouwd wordt dat respondenten alleen de vragen krijgen die voor hen relevant zijn. Soms wordt de respondent ook om vragen heen geleid, omdat uit eerdere antwoorden zijn antwoord op bepaalde vragen al kan worden afgeleid.

De in de computergestuurde vragenlijsten opgenomen routing kan complex zijn. Tijdens de producttest is de routing goed gecontroleerd om te voorkomen dat tijdens de analysefase blijkt dat essentiële vragen ten onrechte niet zijn gesteld.

3.4 Veldwerk

Respons
Het veldwerk is geheel conform planning uitgevoerd. Op basis van de benaderstrategie en de geschatte responskansen was de verwachting dat er 25.600 responsen gerealiseerd zouden worden, zijnde 25,6% van de steekproef.

De verwachtte respons is niet behaald, maar de gewenste omvang van 23.000 responsen is wel behaald. De respons is uitgekomen op 23,7% (23.741). In tabel 3 is het definitieve responsoverzicht opgenomen.

Tabel 3. Definitief responsoverzicht PHGSG 2026

	Aantal	%
Uitgezette steekproef	100.000	100,0
Geen respons (reden van non respons niet opgegeven)	74.736	74,9
Non respons	1.523	1,5
Verhuisd	61	0,1
Weigering	788	0,8
Geen tijd	167	0,2
Benadergegevens niet correct	203	0,2
Overleden	48	0,0
Taalbarrière	13	0,0
Niet in staat deel te nemen	127	0,1
Overig	116	0,1
Respons	23.741	23,7

Figuur 1 geeft het responsverloop in de tijd per steekproefportie. Het verloop is voor beide porties nagenoeg identiek. Het effect van de rappelbrieven is duidelijk aanwezig.

Figuur 1. Responsverloop PHGSG 2026

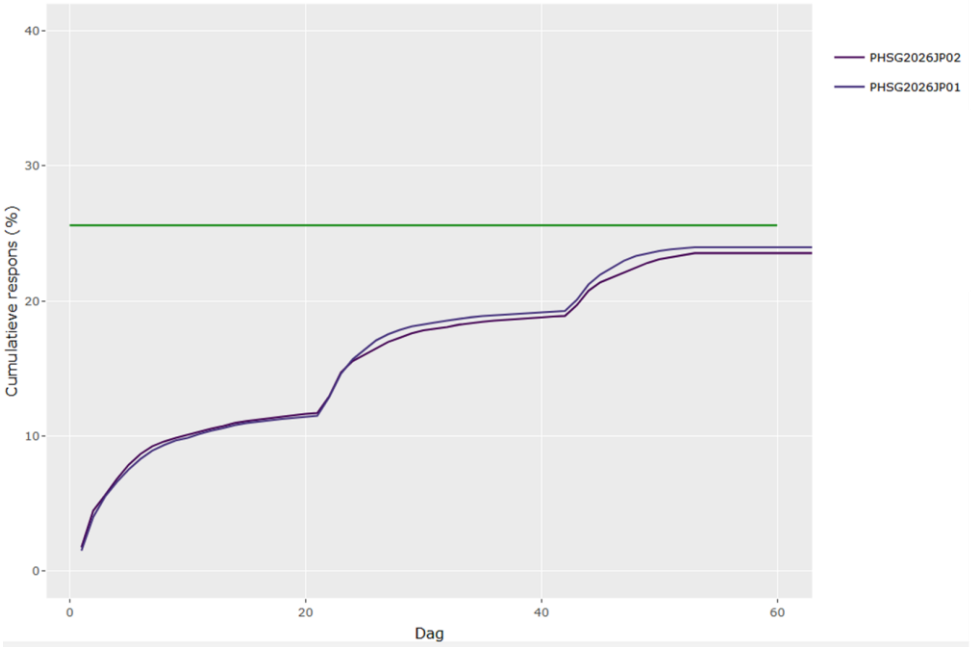

Tabel 4 geeft per device het percentage van de steekproefpersonen aan dat heeft ingelogd maar uiteindelijk de vragenlijst heeft afgebroken. Dit aandeel is het hoogst op smartphones. Nagenoeg alle afbrekingen vinden plaats bij de start van de vragenlijst, dus er is geen duidelijke vraag of aanwijsbaar onderwerp in de vragenlijst waar dit gebeurt.

Tabel 4. Afgebroken interviews naar device

	Ingelogd	Afgebroken (aantal)	Afgebroken (%)
Computer	12.662	1.225	9,7%
Smartphone	10.880	1.758	16,2%
Tablet	3.509	318	9,1%
Totaal	27.051	3.301	12,2%

Meldingen CBS-helpdesk

De medewerkers van het Contact Center zijn geïnstrueerd, zodat zij vragen van respondenten kunnen beantwoorden en hen op weg kunnen helpen waar nodig. Tijdens de waarneming zijn er in totaal 2.362 contactmomenten met onderzoekspersonen geweest. De reacties zijn via verschillende kanalen binnengekomen. Het betreft 1.794 individuele onderzoekspersonen hetgeen betekent dat voor een aanzienlijk aantal onderzoekspersonen meermaals via verschillende kanalen contact is geweest. Onderstaand wordt alleen het resultaat van het laatste contact in beschouwing genomen.

In de meeste gevallen ging het om weigeringen van deelname (788 keer), diverse andere non-responsredenen (663 keer) of inhoudelijke vragen (311 keer). De overige contactmomenten (32 keer) betroffen technische problemen of klachten. De non-respons uit tabel 3 is niet volledig tot stand gekomen naar aanleiding van contact met de CBS-helpdesk. In de categorie “Overig”

zitten bijvoorbeeld ook de niet benaderde 15-jarigen. Deze zijn als non-respons afgeboekt om te voorkomen dat ze zouden worden gerappelleerd.

4. Verwerken (dataprocessing)

De term dataprocessing wordt gebruikt om de werkzaamheden samen te vatten die nodig zijn om aan de antwoorden die respondenten geven op de vragen in de vragenlijst plausibele statistische informatie te kunnen ontlenen. De verwerking van de data is zoveel mogelijk geautomatiseerd.

Het verwerken is uitgevoerd door de Sector Arbeid, Inkomen en Leefsituatie (SAL) van de Divisie Sociaal-economische en ruimtelijke statistieken (SER) van het CBS.

4.1 Inleiding

Figuur 2 geeft het verwerkingsproces van de onderzoeksdata in hoofdlijnen aan. Gedetailleerde informatie over de vijf deelprocessen (weergegeven in de vierkanten blokken) zijn op aanvraag beschikbaar.

Figuur 2. Procesmodel Verwerkingsproces

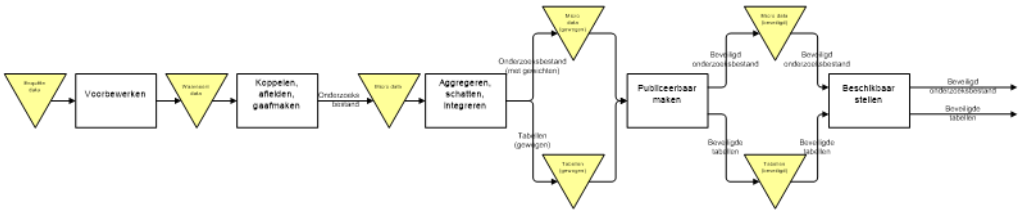

Hieronder wordt de verwerking van het onderzoek beschreven en wordt aandacht besteed aan de keuzes die hierin gemaakt zijn.

4.2 Invoerdata

De data zijn afkomstig van enquêtes uitgezet via het internet (CAWI) en worden elektronisch opgeslagen in het enquêtesysteem van het CBS. De range- en routingcontrole zijn vastgelegd in de vragenlijstschema's en zijn vervolgens in de elektronische vragenlijsten ingebouwd. Deze controles worden automatisch uitgevoerd tijdens het afnemen van de enquête.

Rangecontroles zijn o.a.:
- formaat van variabele;
- variabele heeft juiste naam;
- waarde bereik van variabele conform afspraak;
- dubbele sleutels.

Routingcontroles zijn o.a.:
- indien een blok niet op de route ligt, mogen de variabelen ook geen waarde hebben;
- indien een blok wel op de route ligt moeten deze in principe (tenzij veld niet verplicht) ook een waarde hebben.

Er worden ook variabelen opgeleverd die lange teksten kunnen bevatten. Die worden gecontroleerd op inhoud die mogelijk identificerend zijn en indien nodig aangepast.

4.3 Verrijken

Na het samenvoegen van alle enquêtedata in één bestand, is het bestand verrijkt met registerinformatie. Deze informatie is afkomstig uit de Basisregistratie Personen (BRP), het Gebiedsindelingen Register (GIR) en uit de inkomensgegevens.

De BRP-gegevens van 2026 zijn gebruikt voor verrijking. Hierbij is zo recent mogelijke informatie gebruikt, die van 1 april 2026. De meest recente inkomensgegevens die voor het CBS beschikbaar zijn, zijn de (voorlopige) inkomensgegevens van 2024. Regionale gegevens zijn verrijkt op de datum van de steekproeftrekking. Hierbij is de codelijst gebruikt die vastgesteld is op 1 januari 2026.

De volgende registervariabelen zijn toegevoegd aan het databestand, met tussen de haakjes de bron waaruit de informatie afkomstig is:

- Geslacht (BRP);
- Leeftijd (BRP);
- Burgerlijke staat (BRP);
- Samenstelling huishouden (BRP);
- Herkomst (BRP);
- Postcode (GIR);
- Provincie (GIR);
- Landsdeel (GIR);
- Stedelijkheid (GIR);
- Gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen (Inkomen);
- Sociaal economische categorie (Inkomen).

4.4 Afleiden

Naast registervariabelen zijn ook afgeleide variabelen toegevoegd. Deze worden toegevoegd voor analyse en publicatie doeleinden, of als deze variabelen in de weging gebruikt worden.

4.5 Dichotomiseren

Vragen waarop respondenten meerdere antwoorden konden geven, oftewel meerkeuzevragen, zijn omgezet naar dummy variabelen (dichotomiseren). Als een vraag niet op de route ligt en dus niet gesteld hoefde te worden, zijn de gedichotomiseerde variabelen leeg.

5. Responsanalyse

Om de kwaliteit van de behaalde respons op de Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Grensoverschrijdend gedrag 2026 te bepalen, is een (non-)responsanalyse uitgevoerd. Hiermee kan worden vastgesteld of de respons een representatieve weerspiegeling is van de doelpopulatie van het onderzoek. In hoofdstuk 3 zijn de steekproef en de behaalde strenge respons van de dataverzameling al beschreven. In dit hoofdstuk wordt bekeken in hoeverre bevolkingsgroepen verschillen in hun respons, en in hoeverre de verdeling van respondenten over deze bevolkingsgroepen overeenkomt met de verdeling van de groepen in de populatie. Dit verschaft inzicht in de mate van selectiviteit.

5.1 Steekproef- en responsverantwoording

Niet alle personen die in een steekproef getrokken worden, kunnen ook echt worden benaderd. Om de enquêtedruk op de bevolking te spreiden, worden personen niet aangeschreven indien deze persoon in de voorafgaande twaalf maanden al voor een CBS-onderzoek is benaderd. Ook respecteert CBS het wanneer personen bij hun gemeente hebben aangegeven dat NAW-gegevens niet aan derden mogen worden verstrekt, en wordt de institutionele bevolking uitgesloten van benadering. Dit zijn de meest voorkomende redenen waarom een persoon niet gebruikt kan worden. Om toch het gewenste aantal personen te kunnen benaderen, worden steekproeven groter getrokken dan het gewenste aantal uit te zetten personen. De personen die wel benaderd kunnen worden, vormen de bruikbare steekproef. Hieruit wordt het gewenste aantal te benaderen personen voor uitzet geselecteerd.

Zoals ook beschreven in hoofdstuk 3, paragraaf 1 en 4 zijn er 110.000 steekproefpersonen getrokken, waarvan 106.231 bruikbaar. Uiteindelijk zijn er 100.000 personen daadwerkelijk benaderd. Hiervan hebben 23.768 personen deelgenomen aan het onderzoek. Dit komt neer op een respons van 23,8 procent.

Tijdens de verwerking bleken 27 responsen onbruikbaar (niet gevuld maar bij de dataverzameling ten onrechte geregistreerd als respons) en deze zijn daarom afgevallen. Het uiteindelijke statische responspercentage bedraagt daarmee 23,7 procent (23.741/100.000).

5.2 Selectiviteit van de respons

Voor de analyse van de responscijfers is gebruik gemaakt van achtergrondinformatie die beschikbaar is voor alle steekproefpersonen. Deze informatie is hoofdzakelijk afkomstig uit de Basisregistratie Personen (BRP), zoals bijvoorbeeld geslacht, leeftijd, herkomst en huishoudsamenstelling. Ook is er regionale informatie beschikbaar, zoals stedelijkheid van de woongemeente. Voor elke steekproefpersoon is ook het inkomen en de welvaart (van het huishouden) beschikbaar.

De respons is selectief naar bevolkings- en regionale kenmerken (tabel 5). De categorieen beschreven in de tabel zijn afgestemd op het model van de weging en zijn niet altijd gelijk aan aan de indeling gebruikt bij de publicatie van deze cijfers.

- De jongere leeftijdscategorieën nemen minder vaak deel dan de oudere leeftijdsgroepen. De 64- tot 74-jarigen hebben met 39 procent juist relatief vaak deelgenomen aan het onderzoek.
- Gehuwden nemen, met 29 procent, vaker deel dan gescheiden en verweduwde steekproefpersonen en vooral vaker dan degenen die nooit gehuwd zijn geweest. Van deze laatste groep heeft 18 procent deelgenomen.
- Paren zonder kinderen hebben ook relatief vaker meegedaan aan het onderzoek dan paren met kinderen, alleenstaanden en eenouderhuishoudens.
- Vooral bij herkomst is een sterk verschil te zien in de respons; 14 procent van de mensen met een herkomst buiten Europa heeft deelgenomen, tegenover 19 procent van de mensen met een herkomst binnen Europa en 27 procent van de mensen met een Nederlandse herkomst.
- De respons neem toe naarmate het de welvaart van het huishouden hoger is.

Het beeld voor de respons naar achtergrondkenmerken stemt overeen met dat van PHGSG 2020, 2022 en 2024, en met dat van andere CBS-onderzoeken.

Tabel 5. Respons naar achtergrondkenmerken, PHGSG 2026

	Steekproef (aantal)	**Respons (aantal)**	**Respons (%)**
Geslacht			
Man	49 632	11 818	23,8
Vrouw	50 368	11 923	23,7
Leeftijd			
16 tot 24 jaar	11 592	1 909	16,5
24 tot 34 jaar	16 032	2 430	15,2
34 tot 49 jaar	21 875	3 969	18,1
49 tot 64 jaar	25 457	6 209	24,4
64 tot 74 jaar	12 208	4 759	39,0
74 jaar of ouder	12 836	4 465	34,8
Burgerlijke staat			
Gehuwd (incl. partnerschap)	45 204	13 054	28,9
Gescheiden	8 931	2 030	22,7
Verweduwd	5 333	1 391	26,1
Nooit gehuwd geweest	40532	7 266	17,9
Provincie			
Groningen	3 378	813	24,1
Friesland	3 688	866	23,5
Drenthe	2 801	713	25,5
Overijssel	6 644	1 605	24,2
Flevoland	2 427	478	19,7
Gelderland	11 965	3 084	25,8
Utrecht	7 670	1 896	24,7

Noord-Holland	16 661	3 623	21,7
Zuid-Holland	21 218	4 544	21,4
Zeeland	2 191	546	24,9
Noord-Brabant	14 900	3 838	25,8
Limburg	6 457	1 735	26,9
Type huishouden			
Eenpersoonshuishouden	22 526	4 766	21,2
Paar zonder kinderen	31 825	10 771	33,8
Paar met kinderen	36 634	7 057	19,3
Eenouderhuishouden	7 582	989	13,0
Overig huishouden	1 433	158	11,0
Herkomst			
Nederland	71 895	19 336	26,9
Europa (excl. Nederland)	9 454	1 799	19,0
Buiten Europa	18 651	2 606	14,0
Welvaart			
Eerste (laagste) kwintiel	13 408	1 934	14,4
Tweede kwintiel	16 180	3 163	19,5
Derde kwintiel	20 035	4 544	22,7
Vierde kwintiel	22 337	5 857	26,2
Vijfde (hoogste) kwintiel	24 696	7 745	31,4
Onbekend	3 344	498	14,9

Aangezien de achtergrondkenmerken ook bekend zijn voor degenen die niet gerespondeerd hebben, kan de mate van selectiviteit ook vastgesteld worden door een vergelijking met de totale steekproef. Ook kan de verdeling vergeleken worden met de populatieverdeling (16 jaar of ouder). In de tabel op de volgende pagina worden de populatieverdeling, de verdeling van de steekproef en de verdeling van de ongewogen respons weergegeven.

Het ligt voor de hand dat de groepen met een hogere respons op de enquête relatief gezien ook vaak oververtegenwoordigd zijn ten opzichte van de steekproef en de populatie. Het gaat dan met name om 65-plussers, gehuwden (zonder kinderen), mensen met een Nederlandse herkomst en mensen met een hoge welvaart. Groepen met een lage respons zijn vaak ondervertegenwoordigd; in dit geval zijn dat de jongeren, ongehuwden, mensen met een herkomst buiten Europa en degenen in de laagste twee welvaart kwintielen.

Ook dit beeld is vergelijkbaar met de vorige edities van PHGSG en ook met andere CBS-onderzoeken. Daarmee is PHGSG 2026 niet anders dan andere onderzoeken qua selectiviteit. De weging (hoofdstuk 8) corrigeert zo goed mogelijk voor deze verschillen in selectiviteit waardoor je mag stellen dat de onderzoekspopulatie van PHGSG representatief is voor de doelpopulatie.

Tabel 6. Verdelingen populatie, steekproef en respons, PHGSG 2026

	Populatie	Steekproef	Respons (ongewogen)
Geslacht			
Man	49,5%	49,6%	49,8%
Vrouw	50,5%	50,4%	50,2%
Leeftijd			
16 tot 24 jaar	11,6%	11,6%	8,0%
24 tot 34 jaar	15,9%	16,0%	10,2%
34 tot 49 jaar	22,4%	21,9%	16,7%
49 tot 64 jaar	25,2%	25,4%	26,2%
64 tot 74 jaar	12,5%	12,2%	20,0%
74 jaar of ouder	12,5%	12,8%	18,8%
Burgerlijke staat			
Gehuwd (incl. partnerschap)	44,7%	44,9%	55,0%
Gescheiden	9,2%	9,0%	8,6%
Verweduwd	5,3%	5,4%	5,9%
Nooit gehuwd geweest	40,8%	40,8%	30,6%
Provincie			
Groningen	3,4%	3,4%	3,4%
Friesland	3,7%	3,7%	3,6%
Drenthe	2,8%	2,8%	3,0%
Overijssel	6,6%	6,6%	6,8%
Flevoland	2,5%	2,4%	2,0%
Gelderland	11,9%	12,0%	13,0%
Utrecht	7,7%	7,7%	8,0%
Noord-Holland	16,7%	16,7%	15,3%
Zuid-Holland	21,3%	21,2%	19,1%
Zeeland	2,2%	2,2%	2,3%
Noord-Brabant	14,9%	14,9%	16,2%
Limburg	6,4%	6,5%	7,3%
Type huishouden			
Eenpersoonshuishouden	22,9%	22,5%	20,1%
Paar zonder kinderen	31,7%	31,8%	45,4%
Paar met kinderen	36,8%	36,6%	29,7%
Eenouderhuishouden	7,8%	7,6%	4,2%
Overig huishouden	0,9%	1,4%	0,7%

Herkomst			
Nederland	71,3%	71,7%	81,4%
Europa (excl. Nederland)	9,8%	9,5%	7,6%
Buiten Europa	18,9%	18,8%	11,0%
Welvaart			
Eerste (laagste) kwintiel	12,4%	13,4%	8,1%
Tweede kwintiel	15,8%	16,2%	13,3%
Derde kwintiel	19,4%	20,0%	19,1%
Vierde kwintiel	22,4%	22,3%	24,7%
Vijfde (hoogste) kwintiel	26,9%	24,7%	32,6%
Onbekend	3,1%	3,3%	2,1%

6. Andere kwaliteitsindicatoren

Behalve door naar de respons en de verdeling van de respons naar achtergrondkenmerken te kijken, kan ook op andere manieren een indruk gekregen worden van de kwaliteit van het onderzoek, namelijk door te kijken naar het percentage respondenten dat geen antwoord geeft op vragen. Daarnaast kan de maatschappelijke context waarin het onderzoek heeft plaatsgevonden een rol spelen.

6.1 Geen antwoord op vragen

Er is een relatief klein deel, van 136 respondenten, dat voor elke gebeurtenis van de afgelopen vijf jaar geweigerd heeft antwoord te geven. Het gaat dan om alle vormen van verbale agressie in huiselijke kring, fysiek geweld in huiselijke kring, coercive controle in huiselijke kring, offline seksuele intimidatie, online seksuele intimidatie en fysiek seksueel geweld.

Deze respondenten zijn wel meegenomen in de analyses aangezien ze wel door de hele vragenlijst heen zijn gegaan (een voorwaarde om hem naar het CBS te kunnen verzenden) en ook zijn meegenomen in de weging.

6.2 Verschillen in veldwerk

Het is belangrijk om de context waarin het veldwerk van de verschillende edities van PHGSG plaatsvonden te schetsen zodat daar rekening mee gehouden kan worden bij het bekijken van het behaalde responspercentage en de interpretatie van de uiteindelijke resultaten. Er waren duidelijke maatschappelijke verschillen tussen de verschillende edities die een rol kunnen spelen.

Coronavirus
Het veldwerk van 2020 was net een week gestart toen het coronavirus zich manifesteerde in Nederland en het uitdrukkelijk verzoek uitging van de overheid om zoveel mogelijk thuis te werken. Voor de editie van 2022 was er juist sprake geweest van een periode waarin de meeste maatregelen los werden gelaten en men er juist weer op uit kon. Ondanks dat de editie van 2020 plaatsvond in lock-down, omvatte de referentieperiode (afgelopen twaalf maanden) nagenoeg geen coronamaatregelen of lock-downs. Voor de editie van 2022 was dat wel het geval, de referentieperiode omvat momenten van lock-down.

De vraag is in hoeverre maatregelen in het kader van de coronapandemie het beantwoorden van vragen over huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag heeft beïnvloed én in hoeverre die maatregelen invloed hebben (gehad) op de feitelijke prevalentie van huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Mogelijk was de respondent in 2020 vaker niet alleen en keek er dus vaker iemand over de schouder mee. Dit kan hebben geleid tot meer sociaal wenselijke antwoorden. Ook is de feitelijke prevalentie van de onderzochte vormen van geweld waarschijnlijk veranderd, binnenshuis mogelijk in ongunstige zin omdat de mensen door de coronamaatregelen meer op elkaars huid zaten, en buitenshuis mogelijk in gunstige zin omdat mensen door de maatregelen minder op straat kwamen en daardoor minder risico op slachtofferschap liepen. In 2022 waren de coronamaatregelen tijdens de periode van

enquêteren grotendeels opgeheven en dat kan effecten hebben gehad die tegengesteld zijn aan de hierboven beschreven effecten in 2020.

Voor editie van 2024 en 2026 speelt de invloed van de coronapandemie niet meer (of minder) zoals in 2020 en 2022 het geval kan zijn geweest.

Media aandacht seksueel grensoverschrijdend gedrag
Vlak voor de enquêtering in 2022 speelde er nog een andere maatschappelijke kwestie die in 2020 niet in die mate aan de orde was: de aandacht voor seksueel grensoverschrijdend gedrag in met name de media (onder andere naar aanleiding van de gebeurtenissen rondom het televisieprogramma The Voice of Holland). Deze aandacht, het publieke debat daaromtrent en de ermee gepaard gaande toenemende erkenning van het probleem kunnen van invloed zijn geweest op de manier waarop mensen met name seksueel geweld en intimidatie – ook retrospectief – percipiëren en zichzelf als slachtoffer ervan zien, zich beter zijn gaan realiseren wat hen overkomen is, en dientengevolge dit slachtofferschap vaker rapporteren met als resultante verhoogde prevalentiecijfers van seksueel geweld en intimidatie in 2022.

Vlak voor en tijdens de meting van 2022 was sprake van veel media-aandacht voor seksueel grensoverschrijdend gedrag en huiselijk geweld. Nog altijd verschijnen berichten met nieuwe beschuldigingen in de media. Na een fase van grote aandacht in 2022, lijkt in de periode die volgde (en daarmee ook in 2024 en 2026) meer sprake van een stabilisatie in de aandacht voor het onderwerp.

Harde conclusies hierover kunnen weliswaar niet worden getrokken, maar het ligt voor de hand dat veranderingen in de maatschappelijke context en kijk op de bevraagde onderwerpen in monitoringonderzoeken, zoals PHGSG er een is, tot dit soort contexteffecten in de onderzoeksresultaten kunnen leiden.

7. Weging

7.1 Weegmodel

De populatie van de PHGSG bestaat uit inwoners van Nederland van 16 jaar of ouder. Bij de weging is gebruik gemaakt van de populatietotalen van 1 april 2026. Het populatietotaal op deze peildatum is 14.950.289.

Het weegmodel van PHGSG 2026 is gebaseerd op het weegmodel van de eerdere edities van de monitor, zie het schema hieronder. Cijfers tussen haakjes geven het aantal categorieën voor de variabele weer.

Weegmodel PHGSG 2026
(Geslacht (2) x Leeftijd (6)) + (Geslacht (2) x Burgerlijke Staat (4)) + (Geslacht (2) x Provincie (12)) + (Geslacht (2) x Herkomst (3)) + (Geslacht (2) x Type huishouden (7)) + (Leeftijd (6) x Inkomen (5))

7.2 Gewichten

Voor het weegmodel geldt het volgende:

	Startgewichten	Correctie gewichten	Eindgewichten
Negatief #	0	0	0
Minimum	629,7	0,140	87,8
1e kwart	629,7	0,600	377,7
Mediaan	629,7	0,932	586,9
Gemiddelde	629,7	1,000	629,7
3e kwart	629,7	1,300	818,3
Maximum	629,7	3,165	1993,0
Standaard deviatie	0	0,497	312,9
Design-effect	1	1,448	1,448

Negatieve eindgewichten, hoe klein ook, bemoeilijken het werken met gewogen responsgegevens. Om dit te voorkomen worden de gewichten in dat geval begrensd. De bovenstaande tabel met kenmerken van de start-, correctie- en eindgewichten laat echter zien dat het gekozen weegmodel niet tot negatieve gewichten leidt en geen begrenzing nodig is. Verder is het goed om te zien dat de eindgewichten allemaal boven de 1 liggen. Bij eindgewichten kleiner dan 1 telt de respons niet eens helemaal voor de respondent zelf mee, wat niet intuïtief is.

Het design-effect is een maat voor de maximale toename van de marge op doelvariabelen van het onderzoek door de weging. Als een doelvariabele en de achtergrondkenmerken van het weegmodel correleren neemt de marge weer af. Het is daarom belangrijk de spreiding van de

eindgewichten beperkt te houden en te zoeken naar een weegmodel dat (sterk) correleert met de doelvariabelen. Voor het gekozen weegmodel is het design-effect 1,448. Die waarde is zeer goed vergelijkbaar met het design-effect van de eerdere edities van de monitor. De waarde is aannemelijk, ook in vergelijking met andere door het CBS uitgevoerde wegingen.

De spreiding in eindgewichten wordt uitsluitend veroorzaakt door de correctie gewichten, gezien de startgewichten overal gelijk zijn. De spreiding van de correctie gewichten is te zien in figuur 3.

Figuur 3. Spreiding van de correctiegewichten, PHGSG 2026

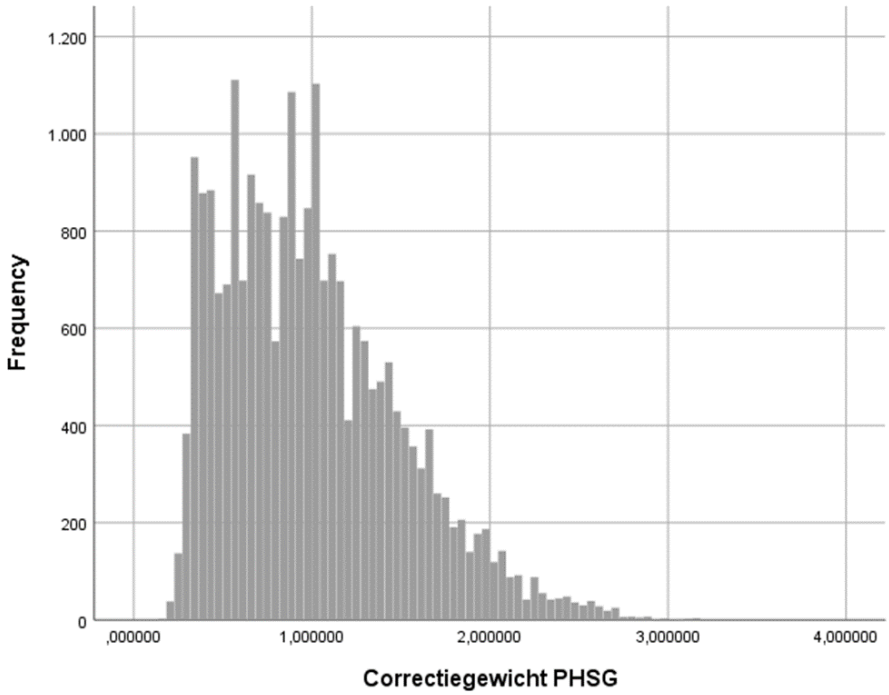

8. Plausibiliteitsanalyse

In deze paragraaf wordt ingegaan op de plausibiliteit van een aantal kernindicatoren van de Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Grensoverschrijdend gedrag. Allereerst worden de verdelingen van de prevalenties getoond, zowel voor als na weging. Daarna volgt een vergelijking van de bevindingen van de edties in 2020, 2022, 2024 en 2026.

8.1 Verdeling kernindicatoren

Als kernindicatoren[2] is gekeken naar het meemaken van psychisch geweld in huiselijke kring, economisch geweld in huiselijke kring, fysiek geweld in huiselijke en stalking door de ex-partner in de afgelopen twaalf maanden. Verder gaat het om slachtofferschap van offline seksuele intimidatie, online seksuele intimidatie en fysiek seksueel geweld in de afgelopen twaalf maanden.

Tabel 7 toont de uitkomsten van deze 12-maanden prevalenties voor en na weging. De weging zorgt ervoor dat bij alle vormen van geweld en intimidatie de prevalentie iets omhoog gaat. Mogelijk trekt de weging een ondervertegenwoordiging van mensen die slachtoffer zijn van geweld en intimidatie recht, al gaat het niet om extreme verschillen.

Tabel 7. Prevalenties kernindicatoren ongewogen en gewogen, PHGSG 2026

	Ongewogen (%)	Gewogen (%)
Afgelopen twaalf maanden psychisch geweld in huiselijke kring meegemaakt	4,7	5,8
Afgelopen twaalf maanden economisch geweld in huiselijke kring meegemaakt	1,2	1,6
Afgelopen twaalf maanden fysiek geweld in huiselijke kring meegemaakt	2,4	3,1
Afgelopen twaalf maanden stalking door ex-partner meegemaakt	1,6	2,2
Afgelopen twaalf maanden offline seksuele intimidatie meegemaakt	6,9	8,6
Afgelopen twaalf maanden online seksule intimidatie meegemaakt	3,4	4,5
Afgelopen twaalf maanden fysiek seksueel geweld meegemaakt	2,8	3,5

Verdere analyses van doelvariabelen, ook naar achtergrondkenmerken, zijn beschreven in de inhoudelijke rapportage.

[2] De definities van de beschreven kernindicatoren zijn terug te vinden in de inhoudelijke rapportage.

8.2 Vergelijking met eerdere edities

Bij de eerste editie van PHGSG in 2020 is getracht een vergelijking te maken met de resultaten van ander onderzoek op hetzelfde gebied dat in het verleden is gedaan. Het gaat dan onder andere om het CBS-onderzoek 'Persoonlijke veiligheid' (PV) uit 2017 en om de externe onderzoeken 'Huiselijk geweld' (HG), een online (panel)enquête onder ruim 6 duizend mannen en vrouwen van 18 jaar of ouder, in 2008 uitgevoerd door Intomart en 'Violence against women', een face-to-face enquête in 2012 uitgevoerd in de EU door FRA– European Union Agency for Fundamental Rights. De conclusie moest worden getrokken dat de uitkomsten van deze onderzoeken naar seksueel geweld of geweld in de huiselijke kring niet goed vergeleken konden worden met PHGSG. De onderzoeken leken qua vraagstelling weliswaar sterk op elkaar maar de afbakening van de hoofdgebeurtenissen is in PHGSG iets anders. Daarnaast was het onderzoeksdesign niet hetzelfde, werden verschillende doelgroepen benaderd en waren de onderzoeken in andere jaren uitgevoerd.

Het is wel mogelijk om een vergelijking te maken met de resultaten van de vorige edities van PHGSG. Tabel 8 toont de uitkomsten van de twaalf maanden prevalenties voor de kernindicatoren voor de editie van 2020, 2022, 2024 en 2026.

Tabel 8. Prevalenties kernindicatoren 2020, 2022, 2024 en 2026

		2020 (%)	2022 (%)	2024 (%)	2026 (%)
Afgelopen twaalf maanden psychisch geweld in huiselijke kring meegemaakt	Waarde	5,5	6,1	5,9	5,8
	Ondergrens	5,2	5,7	5,6	5,5
	Bovengrens	5,8	6,4	6,2	6,2
Afgelopen twaalf maanden fysiek geweld in huiselijke kring meegemaakt	Waarde	3,7	3,9	3,6	3,1
	Ondergrens	3,4	3,6	3,3	2,8
	Bovengrens	3,9	4,2	3,9	3,4
Afgelopen twaalf maanden stalking door ex-partner meegemaakt	Waarde	2,4	2,1	2,4	2,2
	Ondergrens	2,1	1,8	2,1	1,9
	Bovengrens	2,6	2,4	2,7	2,5
Afgelopen twaalf maanden offline seksuele intimidatie meegemaakt	Waarde	6,8	8,7	8,1	8,6
	Ondergrens	6,5	8,3	7,7	8,2
	Bovengrens	7,2	9,2	8,5	9,0
Afgelopen twaalf maanden online seksule intimidatie meegemaakt	Waarde	5,4	6,4	5,2	4,5
	Ondergrens	5,1	6,1	4,9	4,2
	Bovengrens	5,7	6,8	5,5	4,9
Afgelopen twaalf maanden fysiek seksueel geweld meegemaakt	Waarde	3,3	3,5	3,5	3,5
	Ondergrens	3,1	3,2	3,3	3,3
	Bovengrens	3,5	3,8	3,8	3,8

Huiselijk geweld
Op basis van cijfers uit de PHGSG blijkt dat de prevalentie van huiselijk geweld min of meer gelijk is gebleven tussen de onderzoeksjaren (in alle jaren 9 procent). Dat geldt ook voor psychisch geweld in huiselijke kring en stalking door een ex-partner. Bij fysiek geweld in huiselijke kring is dat anders. Het aandeel slachtoffers is in 2026 vergelijkbaar met 2024, maar lager dan in 2020 en 2022.

Uit cijfers van Veilig Thuis blijkt dat het aantal meldingen over (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling in de periode van 2020-2023 redelijk stabiel is gebleven. In de periode daarna (2023-2025) is een stijging van het aantal meldingen te zien. Het is echter niet vast te stellen of een toename van het aantal meldingen, ook daadwerkelijk een toename in het aantal slachtoffers betekent. Het aantal toegenomen meldingen bij Veilig Thuis kan bijvoorbeeld ook een gevolg zijn van toegenomen naamsbekendheid van de organisatie.

Door de verschillende aard van de bronnen is het lastig om op basis van deze vergelijking een indicatie te geven over de plausibiliteit van de uitkomsten van huiselijk geweld.

Seksueel grensoverschrijdend gedrag
De prevalentie van seksueel grensoverschrijdend gedrag heeft gedurende de loop van de monitor wat geschommeld. Na een toename in 2022 (van 11 naar 13 procent), daalde het aandeel slachtoffers in 2024 naar 12 procent. In 2026 is dit niet veranderd. Bij seksuele intimidatie zijn ook enkele schommelingen te zien, waarbij offline seksuele intimidatie hoger is in 2026 dan in 2020, en online seksuele intimidatie juist lager is. Het slachtofferschap van fysiek seksueel geweld is vergelijkbaar bij alle metingen.

Uit cijfers van Centrum Seksueel Geweld blijkt dat het aantal meldingen en hulpvragen door slachtoffers van ongewenste seksuele ervaringen in 2022 is toegenomen ten opzichte van de jaren daarvoor. De toename was met name zichtbaar in de periode na de uitzending van BOOS over misstanden bij The Voice of Holland. In 2023 nam het aantal meldingen en hulpvragen weer af, maar het aantal bleef nog altijd hoger dan in 2021. Dat is vergelijkbaar met het beeld dat in de PHGSG te zien is. Het is echter niet mogelijk om de cijfers uit de monitor één-op-één te vergelijken met het aantal meldingen bij het Centrum Seksueel Geweld, waardoor de vergelijking slechts een indicatie van plausibiliteit betekent.

Meer cijfers
Meer cijfers over de uitkomstmaten tussen de verschillende jaren wordt beschreven in de inhoudelijke rapportage.

9. Conclusie kwaliteitsanalyse

9.1 Respons en selectiviteit

Aan het onderzoek hebben 23 741 personen meegedaan, wat neerkomt op een respons van 23,7 procent. De respons is selectief.

De selectiviteit in de respons van PHGSG 2026 is vergelijkbaar met andere CBS onderzoeken. Jongeren, mensen met een niet-Nederlandse herkomst, alleenstaanden en mensen met lage inkomens responderen doorgaans minder goed dan gemiddeld. Om te corrigeren voor deze selectiviteit is een weging uitgevoerd.

In de weging is net als in bij de voorgaande edities gecorrigeerd voor geslacht, leeftijd, burgerlijke staat, herkomst, huishoudsamenstelling, inkomen en provincie.

9.2 Plausibiliteit

De prevalentie van huiselijk geweld is min of meer gelijk gebleven tussen de verschillende edities van de monitor. Bij seksueel grensoverschrijdend gedrag is dat anders. De prevalentie hiervan heeft gedurende de loop van het de monitor wat geschommeld.

Het beeld dat uit de PHGSG 2026 naar voren komt past gedeeltelijk in het beeld dat andere onderzoeken laat zien, en zijn indicatief voor de plausibiliteit van de uitkomsten.

10. Opgeleverde producten

10.1 Microbestanden

Het volgende eindbestand is geleverd:

Naam bestand	Datum	Records	Variabelen
PHGSG_2026.sav	31-08-2026	23 741	1411

10.2 Statistische beveiliging

De microbestanden voor de verschillende afnemers worden vaak nog statistisch beveiligd. De wijze van beveiliging kan verschillen.

Onder statistische beveiliging verstaan we hier het voorkómen dat er inhoudelijke conclusies over herkenbare eenheden kunnen worden getrokken op basis van gepubliceerd of anderszins beschikbaar gesteld CBS-materiaal. Uit de statistische publicaties van het CBS (StatLine-tabellen, web-artikelen, persberichten, wetenschappelijke artikelen) mogen zulke conclusies niet getrokken kunnen worden. Maar ook als het CBS microdata beschikbaar stelt voor wetenschappelijke analyse, moet deze grondregel van de statistiek overeind blijven.

Er is nog geen verdere statistische beveiliging toegepast. Dat zal gebeuren op het DANS-bestand. De inhoud van dit bestand moet nog met het WODC afgestemd worden.